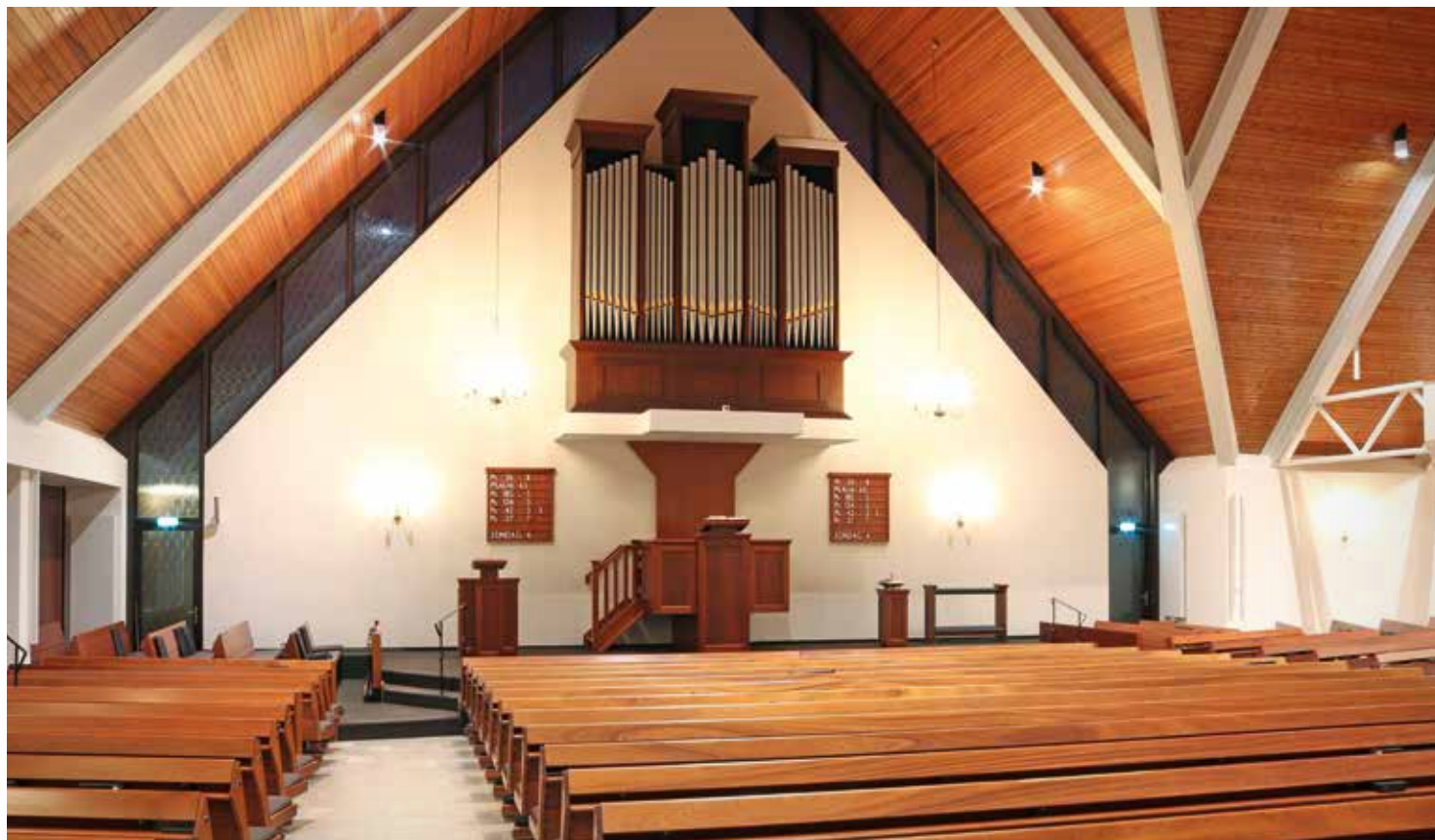

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Kruiningen

12/12/2019
jaargang 98

nr **11**

Op 3 september 1992 herdenkt ds. W. Hage te Kruiningen zijn 40-jarig ambtsjubileum. Als ds. A.F. Honkoop in het Kerkelijk Jaarboek van 1993 hierbij stilstaat, schrijft hij onder meer: 'In getrouwheid en niet als een mensenbeheger heeft hij het Woord des kruises mogen verkondigen. Zelf zo duidelijk en krachtig uit zijn eigen vroomheid en goede werken uitgezet, verkondigde en verkondigt hij de gerechtigheid van Christus en die

alleen als de enige grond der zaligheid. Ook mag hij nog steeds zitting hebben in het curatorium en zijn eerlijke en oprechte oordeel wordt door ieder gewaardeerd. (...) Broeder Hage weet zo goed van zichzelf een Adamskind en een verloren zondaar te zijn, maar genade leerde hem zingen: Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen. Daarom, en daarom alleen, zal Gods volk en ook broeder Hage eenmaal de eerkroon dragen.'

De komst van Jakobs Koning

Zouden Gods beloftenissen dan toch haar vervulling missen? Het koningshuis van David is verdwenen. Al zolang. En in de plaats daarvan zit koning Herodes op de troon, een vijand van Gods volk. En dient dat volk zelf de Heere nog wel?

En Hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in der eeuwigheid.

Lukas 1:33a

Ach, aan de buitenkant lijkt alles vroom. Maar in het hart wordt de wereld zo megedragen. Eigenlijk is het dus geen wonder dat alles zo dor en droog is. En de beloofde Messias? In deze bedroevende omstandigheden is het onmogelijk dat Hij komt.

En van Maria is ook niets goeds te verwachten. Een nazaat van koning David, maar aan lager wal geraakt. Koninklijk bloed in de aderen, maar nu zo'n zondares. Ze heeft wel een Zaligmaker nodig, maar het is zo onmogelijk voor haar. Zo donker. Leeft er wel verwachting bij haar?

Door de woeste baren

Lezer, kent u iets van die zielsgestalte van Maria? Wel de verzuchting van het hart om met de Heere in het reine te komen. Maar door eigen schuld zo onmogelijk geworden. Inderdaad, bij de mens vandaan onmogelijk. Maar 'God baande door de woeste baren en brede stromen ons een pad'. En Hij zendt Zijn engel Gabriël om een boodschap te brengen aan een nederige dienstmaagd in dat verachte Galiléa.

'Wees gegroet', zo klinkt het uit zijn mond tot Maria. 'Vrede, Shalom, gij begenadigde'. Zo'n groet had Maria zeker wel verwacht? Ze is toch een kind van God? Dan is het toch logisch dat de Heere

zo tegen haar spreekt? Als u dat denkt, dan kent u de ware vreze des Heeren niet. Want die heeft de Heere lief en houdt Hem nameloos hoog, maar die doet juist ook beven voor de heilige God. Dat zien we hier bij Maria. Ze werd zeer ontroerd en ze vreesde.

Maar tot dezulken laat de Heere zeggen dat ze niet hoeven te vrezen: 'Vreest niet, want gij hebt genade gevonden'. Eeuwig wonder. Hoe zijn genade en verzoening nu mogelijk voor zo iemand? Het antwoord geeft Gabriël zelf, dat ligt in de komst van Jezus. Die zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Hij is de Zoon des Allerhoogsten en Koning over het huis Jakobs.

Het huis van Jakob

Dus over wie zal deze allerhoogste Koning regeren? Over het huis Jakobs. Dat zijn de Joden, die Hem verworpen hebben. Die geroepen hebben: 'Weg met Hem!' Maar Paulus moest eerst naar de synagogen gaan om aan Joden de boodschap van verzoening te verkondigen. Opdat vijanden met God verzoend zullen worden. Daarna ging Paulus naar de heidenen. Zal Christus dan ook Koning zijn over heidenen? Er staat toch duidelijk 'het huis Jakobs'? Zeker, maar God had aan Abraham beloofd dat 'in hem en in zijn Zaad alle geslachten des aardbodems gezegend zullen worden'. Ook niet-Joden zullen onderdanen zijn van deze Koning. Alle mensen? O, het is waar dat alle knie zich voor Hem zal buigen. Maar daar gaat het hier niet over. Hier gaat het over die liefelijke regering in Zijn gunst en in Zijn gemeenschap. Daarvoor moeten we onze knieën buigen in het heden. Voor het te laat is! 'Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat!'

Er loopt een scheidslijn. Ook onder de verbondskinderen. Want 'het is niet alles Israël wat Israël genaamd wordt'. We moeten wederom geboren worden, om burgers van Jezus' Koninkrijk te worden.

Is het uw levensvraag al geworden hoe Hij uw Koning wordt? Velen willen wel Jezus als Koning om hen te helpen uit alle moeilijkheden. Dat Hij doet waar ik om vraag. Maar dat is niet het ware dienen. Nee, Gods ware kinderen leren dezelfde vraag die Paulus had: 'Heere, wat wilt Gij dat ik

ds. M.H. Schot,
Hendrik-Ido-Ambacht

In dit nummer

6	Commentaar: Ontbinding religieuze huwelijken	2	De komst van Jakobs Koning
8	De hoofdredacteur [6]	3	Het zien op Jezus in Zijn leven [49]
20	Over wie zullen de gelovigen heersen?	4	Moeders in Christus [2]
		5	Momenten in de Christenreis [14]
		7	Al deze woorden [49]
		10	Boekennieuws
		11	Kerknieuws
		11	Berichten
		12	Kerkdiensten
		19	Jeugdrubriek

Het zien op Jezus in Zijn leven [49]

Isaac Ambrosius

doen zal?' Want Hij is het zo waard om gediend en gevreesd te worden. Maar ze leren ook hun ongehoorzaamheid aan deze Koning en de schuld die ze bij Hem hebben. En ze komen er achter gebonden te zijn in de ijzeren boeien van die vreselijke hellemacht van zonde en ongerechtigheid. Hoe kan Hij mijn Koning worden? Is dat uw strijd? Leest u dan nog eens aandachtig wat de engel tot Maria zegt. Ten eerste noemt hij de naam 'Jezus', Zaligmaker. Gekomen om gans verloren zondaren te redden uit de ellende en hen burgers te maken van dat heerlijk Koninkrijk. Dat is Zijn liefste werk! En deze Leeuw uit Juda's stam is ook, zo vervolgt de engel, de Zoon van de Allerhoogste. Hij is machtig om gebondenen uit de duistere gevangenis te voeren. Stop dan toch met al uw geploeter om iets mee te nemen, maar leg u als verloren zondaar aan Zijn voeten en smee om Zijn genade.

Soevereine genade

Maar zou Hij wel Koning van mij willen zijn? U moest eens weten wat er hier vanbinnen bij mij leeft. Zo'n huichelaar en bedrieger als ik ben. Zo'n hielienlichter. Nee, voor mij is er geen plaats in Gods Koninkrijk. Nee? Leest u nog eens goed hoe Gabriël de onderdanen van Koning Jezus noemt. Hij noemt ze niet 'Israëlieten', mensen die zich vorstelijk gedragen hebben. Maar hij noemt ze 'huis van Jakob'. Navolgers van die man, die telkens probeerde zelf alles naar zijn hand te zetten. Die zo weinig vertrouwde op Gods beloften. En over dát huis Jakobs zal Hij Koning zijn! Waarom? Omdat Hij Jakob heeft liefgehad en Ezau gehaat. Uit vrije soevereine genade alleen. En wat maakt het wonder nog groter? Dat Hij Koning is in der eeuwigheid! Nee, Zijn trouw zal van hen niet wijken, ondanks hun ontrouw. Hij laat niet varen het werk dat Zijn hand begon. Kent u die verwondering van Maria? 'Hoe zal dat zijn?' Zo groot, zo wonderlijk. En dat voor zo iemand! Onmogelijk aan onze kant. Maar heeft u door het geloof al eens gezien dat bij deze Allerhoogste Koning geen ding onmogelijk is? O, wat verlangt u dan naar Zijn komst in uw hart. Naar de vervulling van de belofte. 'Mij geschiede naar uw woord'

HOOFDSTUK 5

6. Van het beminnen van Jezus in dit opzicht

Laat ons Jezus beminnen zoals Hij het grote werk van onze zaligheid gedurende Zijn leven op Zich heeft genomen. Nu, wat is de liefde anders dan een beweging van de honger, waardoor de ziel zich verenigt met hetgeen volgens haar oordeel goed is? En indien dit zo is, o, wat een beminnelijk voorwerp is het leven van Christus. Wie kan Zijn leven overzien, wie kan Zijn waardigheid overdenken in Zijn betrekkingen, daden en onderscheidene bedieningen, en Hem niet beminnen met een bijzondere liefde? Hetgeen de dochters van Jeruzalem gaande maakte om Christus te zoeken, was de beschrijving die de bruid maakte: 'Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend... enz' (Hoogl. 5:10-15).

Hierdoor wordt ons aangewezen de heerschappij, de onnaspeurlijke raad en de zuivere natuur van Christus, zonder enige vuilheid of onreinheid, de genadige belofte van Christus, de zaligmakende onderwijzingen van Christus, de heilige daden en rechtvaardige bedieningen van Christus, de tedere genegenheid en beminnelijke toelachingen van Christus, de genadige, inwendige en wonderlijke werkingen van Christus; zodat Hij geheel en al beminnelijk is, alsof Hij uit liefde is samengesteld. Van het hoofd tot de voeten is er niets in Christus, of het is zeer schoon en aangenaam, beminnelijk en begeerlijk.

Kom, en lees het nog eens; daar is niets in Christus of het is beminnelijk, overwinnend en trekkend, zoals:

1. Hij, u vol onreinheid ziende, is afgeklommen in het water des doops, opdat Hij een weg zou bereiden voor de reiniging van uw vuile en onreine ziel.
2. Hij, de duivel gereed ziende om u te verslinden of door lokaas uw zielen naar de hel te trekken, heeft zelfs in het veld willen treden met de duivel, en Hij heeft hem overwonnen, opdat gij met Christus zoudt mogen overwinnen en triomferen in Zijn heerlijkheid.
3. Hij, u ziende in het gevaar des doods door uw eigen ongelovigheid (want indien gij in Zijn handen niet zoudt zien het teken der nagelen, en uw vinger steken in het teken der genade; indien gij geen duidelijke openbaringen zoudt hebben, zelfs naar uw eigen zin, gij zoudt niet geloven), Hij heeft Zich zover ingelaten om uw zwakheid te hulp te komen, dat Hij Zich door onderscheiden getuigen geopenbaard heeft, drie in de hemel en drie op aarde, ja, Hij heeft deze drie op aarde tot duizenden der duizenden vermenigvuldigd.
4. Hij, u ziende als een zondaar uit de heidenen, een vreemdeling van het burgerschap Israëls en zonder God in de wereld, heeft Zijn apostelen en boden overall gezonden en hun bevolen u het Evangelie te prediken, alsof Hij gezegd had: gaat tot zulk één in de duistere hoek der wereld, en zeg tegen zo'n ziel dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om de zondaars zalig te maken, van welke hij er een is. O, wonderlijke liefde!

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

(wordt vervolgd)

Sara's advents- verwachting

Genesis 21:10

Eruit! Waar klinkt dat? In een goddeloos huisgezin? Het zal u tegenvallen. Deze woorden komen uit de mond van Sara en worden notabene uitgesproken tegen Abraham.

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

Is dit de vrouw die in het Nieuwe Testament als voorbeeld gesteld wordt voor alle vrouwen, die godzalig willen leven? Dan is Sara deze keer zeker ver van haar plaats? Nee, Sara is juist op haar plaats. Ze toorn, maar het is geen onheilige toorn, die zo gemakkelijk in ons aller hart opwelt. Het is het geloof, dat Sara tot deze eis brengt.

Hiervoor had Sara de vruchten van het ongeloof geopenbaard, toen ze Abraham op Hagar wees om deze Egyptische dienstmaagd tot vrouw te nemen en uit haar gebouwd te worden. Toen geloofde Sara niet dat de belofte van de Heere aan Abraham ooit vervuld kon worden. Het ongeloof maakt Gods woord tot een leugen en neemt alle troost uit de belofte weg. De vervulling is verder weg dan ooit tevoren. Het is dan ook geen wonder dat Sara lacht, als de Heere tijdens Zijn verschijning aan Abraham Zijn belofte herhaalt.

Zoon van de belofte

Op Sara's raad is Abraham tot Hagar ingegaan, en zie, spoedig wordt Ismaël geboren. Verblijd roept Abraham uit: 'De Heere hoort!', want dat betekent de naam Ismaël. Echter, Abrahams advent is niet Gods advent en Sara's oplossing is niet Gods oplossing. Jaren later wordt in de weg van de onmogelijkheid Izak geboren. En dan lacht Sara opnieuw, maar nu is het de blijdschap van het geloof over Gods

Wat een wonder, dat God vijanden gewillig maakt om door de enige gerechtigheid van Christus gezaligd te worden.

trouw en onbevattelijke daden. Izak is de zoon van de belofte.

Als de jongen groter wordt en gespeend wordt, is er vreugde. Die wordt echter overschaduw, omdat Ismaël de spot met Izak drijft. Sara ziet dat. Is ze dan in haar eer gekrenkt? Een moeder wordt immers snel in haar kinderen getroffen? Nee, het gaat Sara niet om háár kind, om háár eer. Het gaat haar om Góds eer. Sara ziet veel verder dan deze twee kinderen.

Ismaël is de zoon van de dienstmaagd en Izak is de zoon van de vrije. Gods Woord wijst Hagar en haar linie aan als symbool van het verbroken werkverbond. Izak daarentegen is een beeld van de heilige linie als symbool van het genadeverbond. Uit deze linie zou immers Christus geboren worden. Alleen door Zijn dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid zou de ware verlossing aangebracht worden. En deze genade ligt alleen in Zijn verdienste, zonder iets van de mens. Indien aan het werk van Christus iets toegedaan moest wor-

den, dan zou genade geen genade meer zijn. Sara heeft dit beleefd en door het geloof ziet ze dat het spotten van Ismaël niet zo zeer Izak betreft, maar veel meer het werk en de eer van God. Daarom zegt ze in heilige verontwaardiging: 'Eruit!'

Een kwaad woord

In Abrahams ogen is dat woord zeer kwaad. Het gaat zijn zoon, zijn vlees aan. Abraham wil Ismaël er óók bijhouden. Nee, hij neemt de terechtwijzing van Sara niet. Wat denkt ze wel?

Deze les is niet vreemd in het leven van Gods kinderen. Wanneer God in de weg van de onmogelijkheid en van het wonder de zaligheid buiten de mens in Jezus ontsluit, is er zoveel blijdschap in Zijn Persoon, dat Hij op dat moment alles is. Maar dat de weg van zaligworden alleen in Jezus gelegen is, met uitsluiting en afsterving van alles buiten Hem, is dan nog zo verborgen. Gods kinderen hebben nog zoveel liefde overgehouden voor hun eigen werken en die verdonkeren de Persoon en het werk van Jezus. Het hangen aan Ismaël wordt hen niet vreemd. Abraham blijkt hier nog een vijand van vrije genade!

Zo wil Gods kind er niet aan. Hij kan en wil niet met het zijne de dood in. Ziet u dat niemand van zichzelf loslaat? Sara kan Abraham niet overreden, maar gelukkig dat de Heere hem ervoor inwint. 'Abraham, in Izak zal uw zaad genoemd worden.' God verheerlijkt alleen de Zoon van Zijn eeuwig welbehagen. Alleen in Zijn werk is Hij bevredigd. Wil het Kerst worden, dan moet Ismaël verdwijnen en dan kan de meerdere Izak verschijnen.

Wat een wonder, dat God vijanden gewillig maakt om door de enige gerechtigheid van Christus gezaligd te worden. Is het niet tot troost en onderwijs voor iemand, die zijn vijandschap tegen vrije genade moet inleven, dat ook de vader der gelovigen alleen als een vijand behouden werd? Als God gewillig maakt, wie zal het dan keren? 'Eruit!' Dan wordt alles losgelaten om het in de meerdere Izak te vinden.

(wordt vervolgd)

In het land Beulah

Een zalige grond

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Na de bedwelmende lucht van de betoverde grond volgt een plaats waar de lucht zoet en prettig is.

Deze plaats heet Beulah, het Getrouwde. 'Daar wordt van Sion gezegd: Gij zult niet meer heten de verlatene, maar: Mijn lust is aan haar' (Jes. 62:4). Hier zien de pelgrims wie ze geweest zijn en waar ze vandaan komen: verlatenen in hun diepe val in Adam. Maar door Gods eeuwig welbehagen is Zijn lust aan haar. Ze mogen er wandelen in het licht, zien de bloemen en horen de vogels. Kasteel Twijfeling is zelfs niet meer te zien.

Er zijn tijden dat het heimwee in de harten van Gods kinderen wordt versterkt. Dan mogen ze de nabijheid des Heeren zo zeer ervaren dat de hemel nog meer gaat trekken. Niet om de hemel van God, maar om de God van de hemel.

Bunyan tekent hier dat dit heimwee aan het einde van hun leven nog meer versterkt. Dat kan zijn op een sterfbed, maar soms ook terwijl ze ogenschijnlijk gezond zijn. De Heere bereidt ze als het ware voor op de heerlijkheid die geopenbaard zal worden. Het gezicht op het hemels Jeruzalem wordt helderder en het geluk van Gods verlost schare wordt begeerlijker.

Een vernieuwd verbond

In dit land wordt ook het verbond tussen de Bruidegom en de bruid vernieuwd. En terwijl de pelgrims geen gebrek hebben aan enig goed, horen ze een stem zeggen: 'Zegt de dochter Sions, ziet uw heil komt: ziet zijn loon is met Hem'. En de namen die ze ontvangen zijn: het heilige volk, de verlost des Heeren, de gezochten. Al wandelend door dit land, mogen ze meer genieten dan ooit tevoren en ze zien de onuitsprekelijke schoonheid van de stad ze naar toe reizen. Dit alles maakt hen 'krank van liefde'.

Dit tere gedeelte uit de Christenreis is eigenlijk niet te verklaren, maar moet beleefd worden. Het laat zien hoe groot het wonder voor een in zichzelf geheel onwaardige zondaar is. Als de Bruidegom getuigt: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde', en zij zichzelf als de grootste der zondaren leerden kennen. Als Hij hen namen geeft die getuigen van Zijn Goddelijke genade: 'Heilig, verlost en gezocht', en zij zichzelf als onheilig, gebonden en verloren leerden zien. Als Hij de schoonheid van het hemels Jeruzalem hen openbaart, en

zij bezwijken van verwondering. Dan is het toch geen wonder dat ze krank worden van liefde?

Onze kanttekenaren leren ons wat deze 'krankheid' betekent: 'Dat is, ik ben flauw en amechtig door het gedurig verlangen naar de vertroosting mijns Bruidegoms en de tekenen Zijner genade.' Wat een gezegende 'krankheid'!

Een vervulde mond

Nadat ze rijk hebben mogen delen in de vruchten van de Koning en Zijn galerijen en preektjes hebben mogen zien, leggen ze zich neer om te slapen. Maar tijdens hun slaap blijven ze maar praten. Als Bunyan in zijn droom zich hierover verwondert, legt de hovenier hem uit dat de druiven van de wijnstok de gewoonte hebben dat ze zoet gegeten worden en de lippen van de slapenden aan het praten brengen. Als de rust hen zoet geweest is, ontwaken ze en zetten hun reis naar de hemelstad voort. Maar de weerkaatsing van de zon op de stad is zo schitterend dat ze er met het blote oog niet naar kunnen kijken. Ze hebben een spiegel nodig om er naar te kijken.

Gods kinderen mogen bij tijden genieten van de vruchten van de Koning. Maar het is toch wel een bijzondere weldaad als de Heere zelfs in de slaap hen nabij betoont te zijn. Wat kunnen Gods kinderen ook in hun dromen aangevochten worden. Als de gruwelijkste zonden en de vreselijkste gruwelen hen voor ogen wordt gesteld. Het doet hen bedelen met een oud gebed: 'Laat mij slapend op U wachten, o dan slaap ik zo gerust, geef mij heilige gedachten en wees in de droom mijn Lust'. Maar als de Heere dan in de slaap Zijn zoete nabijheid doet ervaren, dan kunnen ze niet zwijgen van de goedertierenheden des Heeren.

Hoe eenvoudig laat Bunyan zien dat Gods kinderen hier in de tijd soms als in een spiegel mogen aanschouwen de heerlijkheid des Heeren. Eenmaal zal dat zijn met ongedekt aangezicht. Waar reizen zij heen, geliefde lezer(es)?

*Wat is de grond hier goed,
waarop de pelgrims gaan,
't Verbond wordt hen vernieuwd,
en zij mogen daar staan,
Van liefde krank en vol,
gaan zij met heimwee heen,
Naar de beloofde stad,
die voor hun oog verscheen.*

(wordt vervolgd)

Ontbinding religieuze huwelijken

De laatste decennia is er veel aan het huwelijk geknaagd.

Het kabinet wil het makkelijker maken om religieuze huwelijken te ontbinden. Minister Dekker heeft daarvoor een wetsvoorstel ingediend.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

De wetswijziging moet ervoor zorgen dat niemand in wat men noemt 'huwelijksgevangenschap' blijft als de wederhelft niet wil meewerken aan een echtscheiding. Een religieus huwelijk wordt nu niet altijd tegelijkertijd met een burgerlijk huwelijk door de rechter beëindigd. Als een huwelijkspartner niet meewerkt, kan het religieuze huwelijk alleen worden beëindigd met een tweede rechtsgang. Het kabinet wil het mogelijk maken dit in één procedure te regelen.

Verbond voor het leven

Naar Gods Woord is het huwelijk een verbond voor het leven tussen een man en een vrouw. Een christelijk huwelijk is een huwelijk dat naar de eis van dat Woord is ingericht. De laatste decennia is er veel aan het huwelijk geknaagd. Allerlei vormen van samenwonen hebben de plaats ingenomen van het huwelijk. Het zogenaamde homohuwelijk werd ingevoerd. Ook op het terrein van de echtscheiding zijn de normen veranderd. De flitscheiding en de voornemens om een echtscheiding als slechts een administratieve aangelegenheid af te kunnen doen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand, spreken in dat verband boekdelen. Ondanks alle aanslagen die op het huwelijk worden gedaan, blijven we er toch aan vasthouden dat het een verbond is voor het leven. Dat verbond wordt verbroken door de dood van één

van de echtgenoten en kan op grond van Gods Woord alleen worden verbroken als er sprake is van overspel van één van de echtgenoten.

De wettelijke echtscheidingsgrond 'duurzame ontwrichting' zet de deur open voor de vele echtscheidingen in ons land. Een echtscheiding moet worden uitgesproken door de rechter en om rechtsgeldig te zijn, worden ingeschreven in de burgerlijke stand.

Echter, wanneer een echtscheiding niet op grond van overspel, maar om een andere reden plaatsvindt, dan is dat huwelijk voor de kerk wel gebroken, maar niet verbroken. Er was immers geen Bijbelse grond voor echtscheiding. De kerk volgt in dit soort zaken voor wat betreft de maatschappelijke gevolgen wel de burgerlijke rechter, maar zal niet kunnen meewerken aan een tweede huwelijk, omdat het eerdere huwelijk naar Bijbelse normen niet is beëindigd. Dat is een religieus standpunt.

Religieus huwelijk

Dat religieuze aspect krijgt in islamitische en joods-orthodoxe kringen veel meer nadruk. En in een andere zin ook in de Rooms-Katholieke Kerk. Daar heeft het huwelijk de status van een sacrament. Als een rechter een echtscheiding uitspreekt, wil dat nog niet zeggen dat daarmee de scheiding tussen de echtgenoten daadwerkelijk effect heeft, omdat uit hoofde van de religie de vrouw of de man toch verbonden blijft aan de partner. De partner kan dat ook afdwingen, met soms schrijnende situaties als gevolg.

Om het religieuze huwelijk te ontbinden, legt een rechter soms een dwangsom op, soms worden vrouwen geadviseerd om de zaak aan een shariarechtbank voor te leggen. Aan deze zogenaamde huwelijksgevangenschap wil het ingediende wetsvoorstel nu een eind maken.

Het is wel weer een stap in de richting waarin de staat zich bemoeit met wat des kerks is.

Vrijheid van godsdienst

Er zal geen kerkenraad zijn die na een echtscheiding een man of een vrouw zal verplichten om bij de 'ex' te blijven wonen. Wel zal een kerkenraad, als er sprake is van echtscheiding zonder Bijbelse grond, moeten blijven aandringen op herstel van

de verbroken gemeenschap. Dat dit in veel gevallen niet mogelijk is, bevestigt helaas de praktijk.

De vraag is of de overheid met dit wetsontwerp de vrijheid van godsdienst niet aantast. In het gereformeerd kerkrecht leren we dat de overheid wel een recht heeft circa sacra, dus omtrent de kerk, maar zich niet mag begeven op het terrein van het ius in sacra, het recht dat de kerk heeft om

zich te organiseren en te handelen naar haar eigen statuut. Het schuurt ook met de zelfstandige positie die de kerk tot op de dag van vandaag mag hebben. Het is wel weer een stap in de richting waarin de staat zich bemoeit met wat des kerks is. Zoals een kerkrecht deskundige van de RK-Kerk zei: 'Ik kan mijn vrouw niet dwingen bij me te blijven wanneer wij voor de kerk getrouwd zijn: dat is, terecht, verboden. Maar de rechter kan dan niet

zeggen: dat religieuze huwelijk is nu ontbonden.'

Zo kan de rechter ook niet zeggen: 'De opvatting van de kerk dat een huwelijk dat door echtscheiding is ontbonden, anders dan op grond van overspel, naar Bijbelse maatstaven nog bestaat, is onjuist. Ik neem de kerkelijke belemmering om te hertrouwen weg'. Dan kan een wet die vooral met het oog op andere godsdiensten is gemaakt, ook betekenis voor ons krijgen. ✎

RUBRIEK **AL DEZE WOORDEN** [49]

Hebzucht

TIEN GEBODEN VOOR ONS

Bij het inscherpen van 'al deze woorden' en voor de vorming van ons geweten is het van belang om met een enkel woord aan te duiden wat de zonde tegen ieder gebod inhoudt.

Wat is nu precies God van Zijn eer beroven (eerste gebod), zelf de Gods-dienst uitmaken (tweede gebod), zielloos gebruiken van Gods naam (derde gebod), het niet-heiligen van Gods dag (vierde gebod), niet buigen onder Gods oppergezag (vijfde gebod), je leven in eigen hand nemen (zesde gebod), je lichaam niet beschouwen als een tempel van de Heilige Geest (zevende gebod), geen rentmeester zijn (achtste gebod), en zondigen met je tong (negende gebod)?

Bij het tiende gebod gaat het om het kwaad van de *hebzucht*. Onze sterke begeerigheid naar geld en goed. De zucht van het 'halen, hebben en houden'. Bij hebzucht komt het egoïsme en het materialisme in allerlei vormen samen. Pijnlijk blijkt in ons hart de ontevredenheid met de toedeling van de wijze Bezitter van alles, met daarbij de jaloezheid bij het zien van 'iets wat van onze naaste is'. Dat is niet – wat we vaak denken – slechts een probleem bij mensen die veel hebben, maar bij ons allemaal. Het verlangen om altijd maar meer te willen

hebben. Het Oude en het Nieuwe Testament zijn hier helder over. Het Spreukenboek waarschuwt ons herhaaldelijk voor dit kwaad van de hebzucht. Opmerkelijk trouwens hoe eerlijk en praktisch dit Bijbelboek is voor de uitleg van Gods geboden in het algemeen. Het boek Prediker niet minder. Ook de Zaligmaker Zelf heeft op allerlei manieren tegen hebzucht gewaarschuwd. Diverse gelijkenissen heeft Hij eraan gewijd. Drie voorbeelden daarvan uit het Lukasevangelie:

- *De rijke dwaas* (Luk. 12:13-21). Plannen maken, je financiën veilig stellen en je zielenheil vergeten. Het gaat om het leven in afhankelijkheid. Ons leven is niet afhankelijk van aardse goederen, hoeveel we ook mogen hebben. Slechts de hartelijke vreugde in God door Christus (HC, Zondag 33) maakt rijk. Geld en goed zonder waarachtige bekering laten je straatarm achter.
- *De rijke man* (Luk. 16:19-31). Hij leeft uitbundig, voor zichzelf, van de ene dag in de andere, en is niet barmhartig. Het kan niet op... Hij hoort niet naar 'Mozes en de profeten', hoewel er Eén van de doden is opgestaan, Die eerlijk over hem en hemel spreekt. Denkt hij de hemel op aarde te bewerken? Vreselijk wat daarna wacht!
- *De rijke jongeling* (Luk. 18:18-30). Deze serieuze man wordt verdrietig wanneer hij hoort over het ontvangen van een schat die nooit vergaat. Deze rijkdom

wordt verkregen in het volgen van Jezus en door je vertrouwen niet (langer) te stellen op aards bezit. Er zelfs afstand van willen doen. Als hij wegloupt, zien Jezus' ogen hem met mededogen na (Mark. 10:21, met kanttekening 16). Hij zegt: Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Een kameel kan daardoor toch echt door het oog van een naald gaan. Dat wonder is uitsluitend Gods werk.

Herhaaldelijk krijgen we onderwijs in deze zin. Wat is onze hebzucht toch gevaarlijk. Het is zelfs de wortel van alle kwaad! Daarbij onze neiging om twee heren te dienen. Maar dat kán niet. Of je dient God met heel je hart en leven, óf je leeft voor geld en goed, voor het hier en nu. Waar ligt je schat? Het hebben van geld en goed is op zich niet verkeerd, maar onze hebzucht is zo verslavend! Met name het Nieuwe Testament waarschuwt hier erg voor. Dringt dit onderwijs tot ons door? Weten we als weeldekinderen van deze tijd wel wat er met de Mammon bedoeld wordt? (Het is een Syrisch woord voor 'geld en goed'). Weten we wat deze afgod voor kwaad aanricht in onze ziel en voor onze eeuwige bestemming? We bedoelen echt niet alleen onze jongere generatie. Wat is het daarentegen een rijke levensvreugde: genoeg te hebben aan God.

v. A.

‘Lezers verwachten leiding’

Op 1 oktober 1985 nam ds. A. Moerkerken de hoofdredactie van De Saambinder over van ds. K. de Gier, zijn collega-docent aan de Theologische School. Hij was toen al elf jaar bij het blad betrokken.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

Dat begon al direct na zijn bevestiging tot predikant. Sinds 1971 stonden ds. A. Vergunst en ds. J.C. Weststrate ds. De Gier bij als ‘Kommissie van Advies’. Ds. Weststrate vertrok in 1974 naar Canada en ds. Moerkerken nam zijn plaats in. ‘Meedenken en soms wat kopij aanleveren’, zo typeert hij die tijd. Later besloot het deputaatschap een redactiesecretaris te benoemen. Dat was eerst ds. J. van Haaren en na zijn overlijden in 1983 kreeg ds. Moerkerken die taak. ‘Ik redigeerde de meditaties en het kerknieuws. De meeste meditaties knipte ik uit kerkbodes. Op de drukkerij werden ze overgetypt. Soms ging er iets mis. ‘Wijlen ds. W.C. Lamain’, had ik onder een meditatie gezet. De typiste dacht dat Wijlen zijn woonplaats was en plaatste het woord links onder de kolom’.

Vormgeving

Ds. Moerkerken was 38 jaar toen hij in 1985 hoofdredacteur werd. Met ingang van 6 oktober 1988 werd de vormgeving verbeterd.

‘Tot die tijd had het blad grauw papier. De grijze letter was voor oudere lezers soms niet gemakkelijk te lezen. Daarom kozen we voor zwarte letters op helderwit papier’. Voortaan verscheen De Saambinder op A4-formaat. ‘Foto’s konden nog nauwelijks worden geplaatst; dat lag heel gevoelig’.

Vanaf 5 oktober 2006 was er een wat eigentijdse vormgeving. Sommige lezers moesten wel aan de rode balkjes en koppen wennen. ‘Ik kreeg een brief met de vraag wanneer die nare bloedkleur weer zou verdwijnen’. Dat gebeurde pas toen op 4 juni 2015 de huidige vormgeving werd geïntroduceerd.

Helemaal nieuw was het kleurgebruik nu ook weer niet: bij het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina verscheen het nummer van 6 september 1923 met een grotendeels oranje voorpagina, terwijl het hele blad verder in een blauwe letter gedrukt was.

Tijdsdruk

Ds. De Gier leverde veel kopij nog handgeschreven aan, maar langzamerhand werd er steeds meer uitgetypt. ‘Toen de computer zijn intrede deed, stuurde ik elke week een floppy naar de drukker, en later een kleine diskette’, zegt ds. Moerkerken.

Elke week moest de kopij op tijd de deur uit. ‘Rond Kerst wisten we niet hoe lang de post erover zou doen, dus dan bracht ik de kopij persoonlijk naar de drukkerij’. Drukproeven kreeg de redactie destijds niet te zien. ‘Ik heb een keer gedroomd dat De Saambinder op de deurmat viel. Bovenaan stond de naam van het blad, in de bekende gotische letters. De rest van de pagina’s was leeg’.

‘Tijdens een vakantie kreeg ik viavia het bericht dat de kopij niet bij de drukkerij was aangekomen. Mobiele telefoons hadden we nog niet, dus op het vakantiepark moest ik op zoek naar een telefooncel om met de drukker te overleggen’.

De hoofdredacteur moest ook zorgen voor gevarieerde vulling. ‘Leesbaar voor ouderen, begrijpelijk voor lageropgeleiden, zo mogelijk ook aantrekkelijk voor jongeren. Het meeste bedacht ik zelf. Met de redactiesecretaris was er vooral overleg over de vraag welke boeken gerecenseerd zouden worden en door wie’.

Opinievorming

Ds. Moerkerken had een aansprekende schrijfstijl, die voor elke lezer te volgen was. Zijn artikelen kregen pakkende op-

schriften, die tot lezen uitnodigden. Mediteren, opiniëren en informeren zijn de drie functies van De Saambinder.

Ds. Moerkerken zag het als zijn taak bij te dragen aan de meningsvorming, zoals eerdere hoofdredacteurs dat ook deden. Dat leverde echter weleens commentaar op, tot op de Generale Synode toe. 'De lezers verwachten dat het kerkelijk blad leiding geeft als zich vragen voordoen over ethische onderwerpen of interkerkelijke aangelegenheden. Je kunt dan niet wachten tot de synode er een standpunt over bepaald heeft, want die vergadert eens in de drie jaar. Dan moet je als hoofdredacteur een lijn uitzetten. Het wordt moeilijk als er verschillend wordt gedacht. Kritiek van binnenuit is pijnlijk.'

De redactie probeerde principieel leiding te geven. 'Bewaar het pand; geen water bij de wijn. Wij hoeven het scheepje niet op koers te houden, maar het is wel je zorg; hoe zal het met onze gemeenten over 20 jaar zijn? De verschuivingen in onze kring baren me grote zorgen. Ook binnen reformatorische instellingen die met grote offers en moeilijkheden tot stand gekomen zijn. Ds. A. Vergunst zei al meermalen tegen me: 'Initiëren is moeilijk, consolideren nog veel moeilijker'. Als je in recente discussies ziet hoe mensen uit onze kring zich openstellen voor de evolutietheorie, dan denk je: Welke dijken breken er nu toch door?'

Scribenten

De Bijbelstudies van ds. J.C. Weststrate over Leviticus vormden de laatste lange serie in De Saambinder. 'Kunt u geen moeilijker boek opgeven?' zei hij verbluft toen ds. De Gier het hem in 1983 vroeg. Maar ds. Weststrate begon toch, en hij hield vol: de laatste aflevering verscheen in oktober 1993.

Het aantal medewerkers nam toe. 'Er moest soms snel een reactie op actuele ontwikkelingen worden geschreven', zegt ds. Moerkerken. 'Daarvoor kon ik een beroep doen op ds. W. Silfhout'.

Het redigeren van de kopij kostte de hoofdredacteur zo'n halve dag per week en het schrijven van eigen artikelen kwam daar nog bij. 'De kunst van het stileren is niet iedereen gegeven, dus je moest ingezonden tekst soms behoorlijk bewerken. Tegen de studenten op de Theologische School zei ik altijd: Zorg ervoor dat je de Nederlandse taal beheerst en neem daarvoor desnoods les. Als je over de 'voorzijde leer' schrijft, lachen jongeren je uit'.

'Graag wil ik de lezers bedanken voor het geduld dat zij door de jaren heen met mij hebben gehad. Het is niet gemakkelijk om in een tijd als die waarin wij leven recht te doen aan de naam van ons blad en tegelijkertijd een duidelijke, vaste koers uit te zetten.'

Samenbindend

Alle predikanten leverden meditaties aan De Saambinder. 'Maar je kon niet iedereen over elk onderwerp laten schrijven', zegt ds. Moerkerken. 'Je moest ook weleens kopij weigeren die ongevraagd werd ingestuurd. Ik had naar het kerkverband toe de verantwoordelijkheid om evenwichtig en samenbindend bezig te zijn. Ik zag eens een man die ging vissen. Hij zette zijn linkerbeen in een roeiboortje, maar had niet in de gaten dat het los lag. Toen het bootje afdreef, gingen zijn benen steeds verder van elkaar af. Hij probeerde ze weer naar elkaar toe te trekken. Opeens zag ik daar mijn eigen beeld in: zo was ik in De Saambinder bezig. Het was niet altijd dankbaar werk; lezers zijn kritischer dan vroeger. Als hoofdredacteur ben je ook weleens de kop van jut. Commentaar nam ik echter niet zo dramatisch op, al had ik niet zo'n dikke huid als ds. De Gier. Toen een ouderling tegen hem uitvoer over de inhoud van De Saambinder, luisterde hij een poosje en zei toen broodnuchter: Ik denk maar zo: Iedereen praat naardat hij verstand heeft.'

Moeilijke afweging

Eind 1992, toen de Noord-Amerikaanse gemeenten in beroering waren, schetste ds. Moerkerken de dilemma's waarvoor hij zich gesteld zag: 'Het is ook altijd een moeilijke afweging voor een hoofdredacteur, wat hij over dit soort dingen in De Saambinder moet schrijven. De een vindt dat er veel te weinig wordt geschreven en dat er geheimzinnig wordt gedaan, terwijl een ander liefst zou zien dat er helemaal geen berichtgeving kwam, omdat er al gauw namen van personen mee gemoeid zijn. Daarbij komt dat De Saambinder vaak wat laat met berichtgeving over deze

dingen komt. Ons blad is immers geen dagblad en ook geen nieuwsblad. De taak van de redactie is niet nieuwsgaring, maar ons blad is een kerkelijk weekblad en ons doel dient de opbouw en stichting van de gemeenten te zijn.'

Het meest bemoedigd

In 2007 werd ds. Moerkerken door een burnout getroffen. Het lesgeven moest hij tijdelijk staken, het redactiewerk kon hij blijven doen, jarenlang met hulp van ds. G.J. van Aalst.

In het jaaroverzicht kan de hoofdredacteur weleens kwijt wat hij op zijn hart heeft. Voor ds. Moerkerken was dat eind 2008 voor het laatst. 'De ingrijpende gevolgen van de burnout, waarmee ik nu al ruim anderhalf jaar te stellen heb, noodzaken me dit werk neer te leggen'. Hij blikte terug. 'Graag wil ik de lezers bedanken voor het geduld dat zij door de jaren heen met mij hebben gehad. Het is niet gemakkelijk om in een tijd als die waarin wij leven recht te doen aan de naam van ons blad en tegelijkertijd een duidelijke, vaste koers uit te zetten. We hebben zowel het een als het ander geprobeerd, met alle gebrek dat altijd aan mensenwerk kleeft. U mag weten dat ik in de 23 jaren dat ik dit werk mocht doen het meest bemoedigd werd, wanneer ik soms merken mocht hoe ons kerkelijk blad tot een zegen werd gesteld in het leven van mensen die in Psalm 72 worden omschreven als armen, nooddriftigen, ellendigen en die geen helper hebben. Wie voor zulke mensen gebruikt mag worden, doet zijn werk niet tevergeefs en kan verder wel een stootje verdienen.'

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

"De verborgen eenheid van de Bijbel. Het gebruik van het Oude Testament in het Nieuwe Testament", Pieter Lalleman; uitg. Buijten en Schipperheijn, Amsterdam; 320 blz.; € 19,95.

De verborgen eenheid van de Bijbel.

Het gebruik van het Oude Testament in het Nieuwe Testament

Augustinus zei het al: Het Nieuwe Testament is verborgen in het Oude; het Oude is in het Nieuwe geopenbaard. We zeggen ook wel: het Oude Testament is de profetie, het Nieuwe de vervulling. Zo spreken we eerbiedig na wat de apostel Paulus aan Korinthe schreef: 'Want zoveel beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons' (2 Kor. 1:20). Gods beloften vinden hun brandpunt in de Middelaar en de weldaden die Hij heeft verdiend. Dit betekent dat het Oude en het Nieuwe Testament onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Zagen de profeten van het Oude Testament deze vervulling altijd even helder? Nee, maar Gods Geest dreef hen om profetieën uit te spreken, die in Christus werden vervuld. En Hij gaf aan de schrijvers van het Nieuwe Testament licht om vanuit de vervulling in Christus nieuwe verbanden te zien in de overgeleverde boeken. Voor christenen is het Nieuwe Testament daarom het beste commentaar op het Oude. Omgekeerd is het Oude Testament onmisbaar bij het lezen van het Nieuwe. Zo komt de eenheid van de Bijbel tot zijn recht. Dit is een krachtig tegenwicht tegen het moderne Bijbelonderzoek, waarin Gods Woord wordt gezien als een samenraapsel van menselijke geschriften.

Deze gedachten komen uit het boek "De verborgen eenheid van de Bijbel. Het gebruik van het Oude Testament in het Nieuwe Testament", van dr. P.J. Lalleman. Samen met zijn vrouw is hij docent aan het Spurgeon's College in Londen. Het theologenechtpaar heeft al diverse boeken en Bijbelverklaringen geschreven, alle vanuit een schriftgetrouwe visie.

Aan de hand van een reeks Schriftgedeelten, oudtestamentische personen (Adam, David, Jona) en thema's (zondvloed, tempel, herder) laat Lalleman de verbanden in de Bijbel oplichten. Soms maakt hij keuzes die wat gezocht overkomen. Dat neemt niet weg dat het boek stimuleert om de onderlinge verbanden in de Bijbel op te sporen, om zo de rijkdom van de Schrift te zien.

ds. J.M.D. de Heer, Middelburg

"Door Mijn Geest zal het geschieden", overdenkingen over de nachtgezichten van Zacharia, ds. M. Joosse; uitg. Den Hertog, Houten; 172 blz.; € 15,90.

Door Mijn Geest zal het geschieden

Uit een serie vervolgpreek over de profetieën van Zacharia is deze bundel met tien overdenkingen voortgekomen. De inhoud gaat over de nachtgezichten van Zacharia. De tiende preek is een adventpreek over Zacharia 6:12.

Het is niet de eerste bundel met preken of meditatie die over de nachtgezichten gaat. Toch is het telkens weer verrijkend om te lezen hoeveel onderwijs deze nachtgezichten ook voor onze tijd bevatten. Onze broeder heeft vooral ook de jongeren van alle leeftijden erbij betrokken. Hij doet dat soms zeer indringend en bewogen. Ook voor hen bevatten de nachtgezichten van Zacharia niet alleen vermaningen en waarschuwingen, maar ook bemoedigingen.

Het zijn aangrijpende beelden die aan Zacharia in de nachtelijke uren worden getoond. Zowel de oproep om weder te keren tot de Heere, de belofte van goddelijke zorg voor Gods volk en de vloek over de zonde komen aan de orde. Toch staat Christus, de Gezondene van de Vader, in het middelpunt. Het noodzakelijke werk van de Heilige Geest krijgt vooral gestalte in de zesde preek over de zo bekende tekst: 'Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heerscharen'. Al staat het er soms met de komst van Gods Koninkrijk in onze ogen slecht voor en is er veel wat de moed kan benemen, toch zal het werk van die Geest doorgaan. Ik lees: 'Ook vandaag zullen de bergen van onmogelijkheid weggenomen worden. Want door

Gods Geest zullen er jongens en meisjes, mannen en vrouwen zalig worden'. Hoe dat gaat en hoe de Heere Zijn kinderen leidt tot het geloof in de gerechtigheid die Christus voor Zijn Kerk verworven heeft, wordt uiteengezet in de preek over Jozua de hogepriester, staande voor het aangezicht van de Engel des HEEREN. De preken zijn geschikt om te gebruiken in de leesdiensten. Dat er hier en daar nog wel een foutje in de tekst staat, hoeft het lezen van de overdenkingen niet in de weg te staan.

Ons deputaatschap voor Evangelisatie heeft aan deze uitgave een donateursactie gekoppeld. Meer informatie leest u op de website evgg.nl en in De Evangelist van november. U kunt het boek ook via EVGG aanschaffen. Dan komt een groot deel van de opbrengst ten goede aan het evangelisatiewerk.

ds. W. Silfhout, Capelle a/d IJssel

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS) en te Sioux Center (Iowa, VS)
ds. H. Hofman te Kalamazoo (Michigan, VS);
Te Hilversum,
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Te Kapelle-Biezelinge,
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Te Kruiningen,
ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Leerdam,
ds. C. van Ruitenburch te Krimpen a/d IJssel;
Te Moerkapelle,
ds. R.A.M. Visser te Apeldoorn;
Te Nijkerk,
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel;
Te Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen;
Te 's-Gravenpolder,
ds. M. Joosse te Ede;
Te Oostkapelle,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Stolwijk,
ds. G. Beens te Kootwijkerbroek;
Te Waarde,
ds. S. Maljaars te Meliskerke;
Te Woerden,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Waardenburg,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

Bedankt

Voor Rijssen-West,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 37 en 219:

Het adres van ds. H.A. van Zetten is met ingang van heden: Dorpsgaard 3, 3264 PG Nieuw-Beijerland; tel. 0186-693779.

Blz. 158:

Met ingang van 1 januari is oud. J.M. van Koe-

veringe scriba van de gemeente Elspeet. De huidige scriba wordt 2de scriba.

GEZONDHEID DS. NEELE

Ds. C. Neele mocht vanuit het ziekenhuis terugkeren in Salem. God heeft bij hem wat groots verricht en gaf nog verlichting van druk. De Heere mocht hem in het verdere goed en nabij willen zijn.

Kerkenraad Poortugaal

The Banner of Truth

20 november 2019

Aan: De redactie van De Saambinder

Beste vrienden,

Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van uw kerkblad *De Saambinder*, willen wij, ondergetekenden, u van harte feliciteren. Wat een diepe gedachte: de trouw van de Heere, Die 100 jaar lang alles heeft geschonken wat nodig was om het weekblad bij uw abonnees thuis te krijgen. Al die jaren door was het steeds maar een handjevol zaad. Alle goeds dat *De Saambinder* mocht brengen, was een zegening van de Heere.

We hopen dat door de jaren heen velen onderwijs hebben mogen ontvangen door het lezen van *De Saambinder*. We weten niet wat de toekomst zal brengen, maar moge de Heere van het verleden dezelfde God zijn in de toekomst. Terwijl de jaren voorbij snellen, wensen we dat u in staat mag blijven om de boodschap van de dood in Adam en het leven in Christus te brengen, en dat die boodschap overvloedig gezegend mag worden aan de zielen van uw lezers.

Met vriendelijke groeten namens The Banner of Truth,
ds. J. den Hoed, *hoofdredacteur*
ds. C. Vogelaar, *redacteur*
Dr. E. Nieuwenhuis, *eindredacteur*

Berichten

ZANGAVONDEN

Berkenwoude - Kerk Geref. Gemeente, zat. 21 dec., 19.30 uur, kinderkoor De jonge lofstem, gem. koor Met hart en stem, Hans van der Werf, orgel, jeugdboekenschrijver Herman Wilbrink vertelt een verhaal.
Doetinchem - Kerk Geref. Gemeente, zat. 14 dec., 19.30 uur, zangver. Halleluja, orkest Sjamacha en mannenkoor Jubilate Deo.

Dordrecht - Grote Kerk, vr. 19 dec., 19.45 uur, jongerenkoor Lols, mannenkoor Alblasser-dam; collecte voor JBGG.

Ermelo - Eben Haëzerkerk, Hanengewei, zat. 14 dec., 19.00 uur samengesteld koor Adoraïm, gem. koor 'God alleen de eer' en jongerenkoor 'De jonge stem'; collecte voor Bijzondere Noden.

Geldermalsen - Bethelkerk, di. 17 dec., 19.30 uur, mannenkoor Rehoboth, gem. koor De Lofstem, meisjeskoor Maria en kinderkoor De kleine Lofstem, Leo de Jong, orgel, meditatië ds. P. Mulder; collecte voor Bijzondere Noden.

Goes - Ontmoetingskerk (tegenover ADRZ), woe. 18 dec., 19.30 uur, avond i.s.m. Zeeuwse afd. van Helpende Handen, met mannenkoor Zeeland en Sebanja-koor (bewoners van woonlocatie Sebanja), Martin Weststrate en Gerard de Koning, orgel, leiding C. van den Bovenkamp; collecte voor Helpende Handen.
Hasselt - Stephanuskerk, vr. 13 dec., 20.00 uur, mannenkoor Jeduthun en mannenkoor Harpe Davids; leiding evang. S. de Visser; collecte voor evangelisatie.
Krimpen a/d IJssel - Seba-kerk, ma. 23 dec., 19.30 uur, Seba-gemengd koor, meisjeskoor en kinderkoor, leiding ds. C. van Ruitenburch;

collecte voor Bijzondere Noden.

Leeuwarden - Grote Kerk, Bredeplaats, ma. 23 dec., 20.00 uur, Noordermannenkoor Rijssen, samengesteld orkest, Harm Hoeve, orgel, meditatie evang. S. de Visser (avond van evangelisatiepost Achter de Hoven).

Merksem (België) - St. Jozefkerk, Het Meuleken 1, zat. 14 dec. 19.45 uur, fluitgroep Chasifa, dameskoor Salóme en mannenkoor Jeduthun, leiding evang. A. van Setten; collecte voor De Bron in Merksem.

Middelburg - Nieuwe Kerk, ma. 23 dec., 19.30 uur, Zeeuws jongerenkoor en Walchers mannenkoor, Jan Wisse, orgel, leiding ds. M. Karens; collecte voor JBGG.

Ouderkerk a/d IJssel - Kerk Herst. Herv. Gem., zat. 21 dec., 19.30 uur, mannenkoor Canticum, Ridderkerks mannenkoor, Roeland de Reuver, orgel; collecte voor de evangelisatiepost In de Gouwstraat te Rotterdam.

Rotterdam-Zuidwijk - Bethelkerk, zat. 14

dec., 19.30 uur, Dirk Jan Versluis, orgel, meditatie ds. G.J. Baan.

Tilburg - St. Jozefkerk, Heuvelring 112, vr. 20 dec., 20.00 uur, avond van evangelisatiepost Tilburg, met gem. koor Praise the Lord en mannenensemble, leiding evang. H.J. van den Boogaart; collecte voor de post.

Veenendaal - Adventkerk, zat. 21 dec., 19.30 uur, gem. koor Met hart en stem, jeugdkoor Jedidjah en kinderkoor De kleine harp, Bert Roest, orgel en piano; collecte voor evangelisatie.

Zwijndrecht - Oude Kerk, vr. 20 dec., 19.30 uur, mannenkoor Ethan, Pieter Heykoop, orgel, meditatie ds. H.J. Agteresch; collecte voor De Vluchtheuvel.

KERSTBIJENKOMST VOOR MENSEN MET VERSTANDELIJKE BEPERKING

Ver. Helpende Handen houdt een kerstbijeenkomst met club Mefiboseth op zaterdag 14 december (14.30 uur) in de kerk van de

Geref. Gemeente te Sliedrecht. Ds. A.T. Huijser houdt een kerstvertelling. Iedereen is welkom.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

Op vrijdag 15 november is R. Kayim, lid van onze gemeente, benoemd tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Deze koninklijke onderscheiding, die hij uit handen van burgemeester B. van de Weerd van Nunspeet ontving, werd hem verleend vanwege zijn grote inzet voor de vrijwillige brandweer van Elspeet, gedurende 21 jaar.

Op 23 november ontving A. Schilder uit Nunspeet, lid van onze gemeente, uit handen van burgemeester Van de Weerd een koninklijke onderscheiding. Schilder werd lid in de orde van Oranje-Nassau vanwege zijn jarenlange verdiensten voor onder meer Stichting Charité, het plaatselijke GBS-comité en welzinsorgaan Het Venster.

Kerkenraad Elspeet

Kerkdiensten

ZONDAG 15 DECEMBER 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.00 uur ds. G.J. Baan; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 10.00 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 18.30 uur ds. W. Silfhout; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur ds. J. Driessen; Deventer 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Dinteloord 14.30 uur stud. L. van der Kuijl; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Enschede 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard

15.00 uur ds. M. Karens; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Groningen 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Haamstede 19.15 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 10.00 en 18.00 uur stud. L. van der Kuijl; Hilversum 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 17.00 uur ds. J. Schipper; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Hoogvliet 10.00 en 16.00 uur stud. J. Beens; Houten 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezeling 15.00 uur ds. D. de Wit; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 18.00 uur stud. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 16.00 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Lelystad 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Meeuwen 19.00 uur ds. L. Blok; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.30 uur ds. G. Pater; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; Middelharnis 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Moerkapelle 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Naaldwijk 16.30 uur ds. J. Driessen; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur

ds. M. Karens; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. M. Blok; Nijkerk 9.30 uur ds. J. Schipper en 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. K. Boeder; Oostkapelle 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Opheusden 10.00 (H.D.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 19.00 uur ds. M.H. Schot; Poederroijen 19.00 uur ds. B. Labee; Poortugaal 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Puttershoek 19.00 uur ds. H. Brons; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; Rotterdam-Alexanderpolder 9.30 uur (H.D.) ds. G.J. van Aalst en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.30 en 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Spijkenisse 18.30 uur stud. J. Beens; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Stolkwijk 10.00 en 19.00 uur ds. E. Bakker; Terneuzen

10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur stud. P.J. de Raaf; Utrecht 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 15.00 uur stud. P.C. Vlot; Waarde 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 18.30 uur ds. M. Joosse; Zoetermeer 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn.

DINSDAG 17 DECEMBER 2019

Middelharnis 19.30 uur ds. D. de Wit; Poeder-oijen 19.30 uur ds. A. Verschuure.

WOENSDAG 18 DECEMBER 2019

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. Pater; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Hoofddorp 19.45 uur ds. W. Harinck; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Verschuure; Nieuw-Beijerland 14.30 uur ds. C. Sonneveld en 19.00 uur (intrededienst) ds. H.A. van Zetten; Poortvliet 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Waarde 19.30 uur ds. S. Maljaars; Waardenburg 19.30 uur ds. M. Joosse.

In verband met ons veertigjarig ambtsjubileum op 3 oktober 2019 zeg ik kerkenraden, ambtsbroeders en overige belangstellenden van harte dank voor alle felicitaties, bezoeken en attenties die we mochten ontvangen.

*Looft den HEERE want Hij is goed.
Psalm 136:1*

Fam. M. Golverdingen vdm
Dordrecht, 4 december 2019

**Oudejaars-Samenzangavond
RHENEN – CUNERAKERK**
D.V. zaterdag 28 december
19.30 uur / Toegang vrij!
m.m.v. Betuwse Bovenstemgroep
Organist: Pieter Heykoop
Leiding: ds. W. Mouw
(kerk verwarmd!)

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

DONDERDAG 19 DECEMBER 2019

Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Pater.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 15 DECEMBER 2019

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan

6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente 's-Gravenzande kennisgenomen van het overlijden van de heer

P. van Dam

in de leeftijd van 70 jaar.

Hij heeft onze gemeente vele jaren als diaken mogen dienen. De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en verdere familie in dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

De kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente 's-Gravenzande, P.W. Lock, preses
W.F. Bos, scriba

Project 2019 - 4
**Ondersteuning
Lisu bijbelonderwijs**

Totaal nodig: € 10.000,-
Kosten 1 student
all-in per week:
€ 30,-

**Deze jongeman wil *evangelist* worden.
Wie *steunt* hem met een *studiebeurs*?**

Ondanks toenemende druk gaat het werk op de Bijbelscholen door. Niemand weet hoe lang. Daarom werken de christenen zolang het dag is.

Uw gift online via onze
website www.bonisa.nl
of op rekening:
NL29RABO 0336 554613

Bonisa

Doorgeven van het Woord!

Laurenkerk – Rotterdam
D.V. za. 11 januari – 14.30 uur
Samenzang & Improvisaties
met Pieter Heykoop
Kerk verwarmd!

KERSTZANGAVOND
vrijdag 20 dec. om 19.30 uur
Oude Kerk ZWIJNDRECHT
Mannenkoor Ethan Yerseke
Job Oostdijk / Pieter Heykoop
Ds. H.J. Agteresch / Toegang vrij!
www.ethanyerseke.nl

Uw huwelijk en gezin veel waard?
Bouw nu het kan! Neem tijd om (samen)
te genieten en tot rust te komen.
Blijf in gesprek. Geef aandacht wat
het waard is! Elke maand retraites,
verbindende wandelingen, in een
ontspannen sfeer. Groepen: vraag naar
de mogelijkheden. Info en opgave:
www.hartelijkverbonden.nl

WELKOM BIJ DE VLOERENKONING

- ✓ U kiest **thuis** uw nieuwe vloer
- ✓ Vrijblijvend advies & prijsopgave
- ✓ **Ruime** keuze & **nieuwe** collecties
- ✓ Meubelstukken ver- & terugplaatsen
- ✓ Bestaande vloer **verwijderen** & **afvoeren**
- ✓ Eigen legservice & **zondags** gesloten

De Vloerenkoning 06-19557166

Nieuw!
Zojuist verschenen

Dagboek voor kinderen

vanaf ca. 6 jaar samengesteld door
Mieke van Steenis-van den Dikkenberg

Eén ding is nodig

Op elke pagina tevens een vraag uit het bekende vragenboekje van
ds. Jacobus Borstius en enkele vragen om over na te denken.
Een aantal dagen per maand staat er ook een mooi gedicht in.

Voor al uw goede boeken:

Boekhandel R. van der Meijden
Nedereindsestraat 7 – 4041 XE Kesteren
Tel. 0488-482226-Email: info@vdmeijden-boekhandel.nl
Of bezoek onze website:
www.vdmeijden-boekhandel.nl

Vandaag besteld, morgen in huis!

Ook in de boekhandel verkrijgbaar.

LETHBRIDGE, CANADA

Gaat u op vakantie naar Alberta?
Verblijf dan in één van onze gezellige
cottages! Ernst en Louise Sluijmers
00-1-403-329-8181
website: www.elbas.com

PREKENBANDJES TE KOOP

€ 0,50 per stuk, korting bij afname
van meerdere, opbrengst voor ZGG
Lijst beschikbaar.
Bel 0113-745206 (op donderdag). Mail:
kringloopgoedengebruikt@gmail.com

Jouw bruidsjurk...

-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar

Atelier Joline

www.atelier-joline.nl

Reeuwijk

GORTEL bij winter al eens ervaren?

T.h. 4 pers. fijn te verwarmen chalet,
centr. verwarming + sfeerhaard.
Bel 0578-662229 of mail voor info
chaletgortel@solcon.nl
Afspreken voor 2020 kan nu ook.

EINDEJAARSAANBIEDINGEN

Kortingen 30-50%
Nu voordelig boeken kopen bij
Kool Boeken Ederveen
Hoofdweg 204
Telefoon 06 51216184
www.koolboeken.nl

Administrator

The Netherlands Reformed Christian School, a K-12 school of ±190 students in Pompton Plains, New Jersey, USA is interested in receiving applications from individuals who will be employed as, or transition into, the administrator role of our school for the 2020-2021 school year.

Qualified applicants would be those with educational administrative experience, or experienced teachers with administrative aspirations. A suitable transition plan will be instituted based on the applicant's experience and background. The applicant should be a male with a love for the scriptural experiential truth, and who has a burden and a desire for the temporal and spiritual welfare of the students.

Interested individuals should contact Tim Mol, the Education Committee Chairman (973-204-5677), or the current administrator, John Van Der Brink (973.628.7400, jvanderbrink@nrdsnj.org).

ISRAELREIS DV 23-27 maart

Jeruzalem, Galilea, Dode Zee € 475,-
ZION REIZEN. Tel. 06 20857531.

ISRAELREIS DV 4-9 mei

Jeruzalem, Galilea, Dode Zee € 495,-
ZION REIZEN. Tel. 06-20857531.

Snoeperd gezocht!

Werken bij de leukste winkel
van Krimpen aan den IJssel?
De Candyshop is op zoek naar
een parttime collega (8 uur) voor
doordeweeks! Spontaan en een
doorpakker! Bel of app dan naar
06-41632784 of stuur een mailtje naar
info@candyshopkrimpen.nl

vacature

Coördinator zorg

Kinderdagcentrum Gouda
(12-18 uur)

werkenbij.siloah.nl

D.V. zaterdag
28 december
2019

Jaarlijkse Israëldag

Ger. Gem. Tricht-Geldermalsen
(Laan van Leeuwenstein 10, Geldermalsen)

**Bijbels-gereformeerde lectuur
voor het Joodse volk**
presentatie en vragenbeantwoording door
A.M. Otte, B. van der Schoot en J.M. Schot

Na de opening start
's morgens in de zalen van
de kerk een
programma voor kinderen
uit groep 2 t/m 8
Opgeven kan tot uiterlijk
vrijdagochtend 27 december

D A G P R O G R A M M A

Ochtend (10.00-12.00 uur):

- Opening door **ds. A. Schot**
- Gelegenheidsjongerenkoor o.l.v. Mariëlle Heidekamp
- Presentatie over het bereiken van het Joodse volk d.m.v. digitale lectuur
- Bijdrage **ds. M.L. Dekker** over de nieuwe fase van het werk in Israël

Pauze

Koffie, thee en soep gratis • Verschillende soorten broodjes te koop
Gratis friet en snack voor de kinderen!

Verkoopstands met (Israël)kaarten, boeken en Israëlproducten

Middag (13.30-15.15 uur):

- Opening door **ds. P. Mulder**
- Gelegenheidsjongerenkoor o.l.v. Mariëlle Heidekamp
- Interview met vertrekkende deputaten over hoogtepunten uit het werk

Gedurende de inloop (vanaf 09.15 uur) kunnen de **spaarbusjes** weer geleegd worden in de hal van de kerk. De opbrengst is bestemd voor het werk in Budapest.

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
LIDMAATSCHAP VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Informatie over de kindercreche en de bereikbaarheid van de kerk zie www.israeldag.nl of T 0348-489929

steunt u het evangelisatiewerk al?

Dankzij duizenden donateurs heeft EVGG een jaarlijkse stroom vaste inkomsten van 210.000 Euro. Soms valt er iemand af, maar regelmatig mogen we nieuwe donateurs verwelkomen. Dat is een zegen! Vanwege de toenemende noodzaak van het werk is het onze ambitie om in 2020 het totaalbedrag wat onze donateurs bijdragen met 25% te verhogen. Helpt u mee?

Word donateur voor minimaal € 5,00 per maand.
Bent u al donateur? Verhoog uw bijdrage dan met minimaal € 2,50 per maand.

In beide gevallen ontvangt u tussen 8 november 2019 en 8 januari 2020 als welkomstgeschenk gratis het nieuwe boek van ds. M. Joosse **'Door Mijn Geest zal het geschieden'**.

Anmelden als donateur kan via evgg.nl/donateur, de antwoordkaart uit De Evangelist, of bel met EVGG: 085 0645 280.

Welkomstgeschenk

Door Mijn Geest zal het geschieden
OVERDENKINGEN OVER DE NACHTGEZICHTEN VAN ZACHARIA
Ds. M. Joosse

EVGG
EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Mediation of bemiddeling nodig?
 Bel 030 - 760 10 00 of mail
 mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl
 Janssens ■ Den Boef
advocaten

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca voor
accommodaties en **autoverhuur**.

Vakantie terugverdienen?
www.diskoffer.nl
 vakanties met zondagsrust

Rustig en mooi wandelen
in Hoog Sauerland.
 www.huizesolagratia.net

✓ **Ambtskleding**
 ✓ **HERENKLEDING**
 ✓ **Trouwkostuums**

Geerts
 herenkleding

Dorpsstraat 229
 3925 KC Scherpenzeel
 033 277 88 99
 www.geertsherenkleding.nl

Laatste preken van JC Philpot 1 €12,50
 William Gadsby - preken €12,50 per deel
 Preken van John Kershaw €19,50 per deel
 078-6933783 hetbraambos.nl

sinds 1973

VAN MANEN
 meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
 bankstoffering | doopvonts | lessenaars
 collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

vereniging christelijk primair onderwijs op reformatische grondslag in zeeland

vcpoz

DE VCPOZ IS EEN SCHOLENGROEP DIE ZORGT VOOR CONTINUÏTEIT EN KWALITEIT OP ZEEUWSE BASISSCHOLEN DIE HUN GRONDSLAG VINDEN IN DE BIJBEL ALS HET WOORD VAN GOD EN DE DRIE FORMULIEREN VAN ENIGHEID. ELKE VCPOZ SCHOOL HEEFT EEN EIGEN IDENTITEITSRAAD, DIE ZORG DRAAGT VOOR DE LOKALE IDENTITEIT (EIGENHEID) VAN DE SCHOOL.

IN NAUWE SAMENWERKING MET COLON IS DE FUSIEVERENIGING PER 1 JANUARI 2016 OPGERICHT. DE VERENIGING HEEFT EEN OMVANG VAN 11 BASISCHOLEN.

Vanwege een bestaande vacature en het vertrek van een toezichthouder zijn wij op zoek naar twee:

TOEZICHTHOUDERS

- met portefeuille onderwijs
- met portefeuille huisvesting

Toezichthouders van de VCPOZ hebben een warm hart voor het reformatisch onderwijs en bewogenheid met de ruim 2100 leerlingen en hun toekomst.

DE TOEZICHTHOUDER:

- onderschrijft van harte de doelstellingen en grondslag van de vereniging zoals beschreven in de statuten en onderliggende reglementen;
- is belijdend en meelevend lid van één van de participerende kerkgenootschappen;
- is in staat om de identitaire doelstelling van de vereniging te vertalen in handelen en beleid;
- kent de gereformeerde gezindte van binnenuit en kan met wijsheid en sensitiviteit bouwen aan vertrouwen;
- werkt in nauwe samenwerking met de bestuurder aan de verdere opbouw en uitbouw van de vereniging.

In een functieprofiel is beschreven welke functie-eisen en inhouden hierbij van belang worden geacht. U kunt deze opvragen via secretariaat@vcpoz.nl.

Meer informatie over deze toezichthoudende functie is te verkrijgen bij de voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer Chr. Cornet, telefonisch te bereiken op 06-50617041 of 0166-664373.
 U kunt de website (www.vcpoz.nl) raadplegen voor meer informatie over de vereniging.

Sollicitaties, voorzien van een CV en zakelijke en kerkelijke referenties, kunnen tot uiterlijk D.V. 25 januari 2020 worden gemaild naar secretariaat@vcpoz.nl.

"SAMEN DRAGEN"

HUIB RUIJGROK
 ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
 T 0344 745 104 M 06 19452290
 info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

WELKOM BIJ DE ERFGOED FAMILIE IN NEDERLAND OF CANADA

QUALITY FLOORS
 FOR EXCELLENT PLANTS

WIJ ZIJN OP ZOEK NAAR NIEUW TALENT!
werkenbijerfgoed.nl of erfgoed.ca/career

TAFELGESPREKKEN Maarten Luther

Van geloof en aanvechtingen tot huwelijk en geldzaken. Deze bundel dient vooral tot troost en bemoediging, maar zal soms ook voor herkenning en een glimlach zorgen.

€ 14,95

Nu verkrijgbaar in de boekhandels

BESTEL OP WWW.CHECKLUTHER.COM/TAFELGESPREKKEN

HOEKMAN
Kantoor & Project

Van harte feliciteren wij

de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Centrum en de Theologische School met de ingebruikname van het prachtige multifunctionele gebouw aan de Boezemsingel!

De complete inrichting werd door ons geleverd.

Met dank voor het wederom in ons gestelde vertrouwen en de fijne samenwerking wensen wij u een goede tijd toe.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
tel.0113-572907 | www.piethoekman.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
Johannus Monarke Content Domus Viscount Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Aan de hand van vragen leest u zo een boek van een oudvader door.

Schrijf u in !

Wintertijd Leestijd

www.cursussenoudvaders.nl

tel. 0118-583025 / 0172-532796

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Hoe verkondig je Gods Woord zonder Bijbelkennis?

Fabricio helpt voorgangers opleiden op Cuba

Ondersteun een voorganger voor € 5,- per maand

Ga naar netfoundation.nl/doneer of doneer op IBANrekeningnummer: NLO8RABO0126930619

net wereldwijd bijbelgetrouw onderwijs

Helpt u ouderen te blijven lezen?

Heeft u een hart voor ouderen en wilt u ze helpen om te voorkomen dat ze in een isolement geraken? De CBB zoekt consulenten!

Veel mensen krijgen op latere leeftijd te maken met problemen waardoor lezen moeilijk wordt. Bijvoorbeeld omdat het zicht achteruit gaat, of omdat het door reuma te moeilijk wordt om de krant vast te houden. Wanneer lezen niet meer lukt kan je wereld ineens een stuk kleiner worden. Gelukkig zijn er manieren om ervoor te zorgen dat je toch kunt blijven lezen. Bijvoorbeeld door uitgaven in grote letter of door te luisteren naar ingesproken lectuur.

Ondanks de mogelijkheden die er zijn weten veel mensen de weg naar deze passende leesvormen niet te vinden. Of ze weten het wel, maar zien het niet zitten eraan te beginnen. Daarom werft de CBB consulenten. Als consulent gaat u naar deze ouderen op zoek en helpt u ze om toch te blijven lezen. Hiervoor krijgt u de nodige begeleiding en een vrijwilligersvergoeding.

Wilt u ouderen helpen om te blijven lezen? Bel dan naar 0341 - 56 54 76 of mail naar consulenten@cbb.nl

CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

Conflictbemiddeling d.m.v. Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd 'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit

Werken in de Kraamzorg!

We zijn op zoek naar oproep kraamverzorgenden

Informatie/sollicitatie
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Herstel na seksueel misbruik? Het is mogelijk!

Kijk voor meer informatie op de website www.compassie-hulpverlening.nl, of bel Dorothé van Duijn-Huisman (06-26766083).

Compassie
Christelijke praktijk voor psychosociale hulpverlening

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

WAAR ELSKE NU OVER BEGINT, DAAR
WIL VADER LIEVER NIET VERDER OVER
PRATEN.

'Met opa en oma heb ik afgesproken dat ik hier nog blijf tot Gert-Jan van school is en dan kunnen we in de grote vakantie naar ons nieuwe adres gaan, dus net als vorig jaar. Tjonge, onze koffie staat helemaal koud te worden. Drink op, meid, en kijk een beetje vrolijker. Houd je voor opa en oma ook maar flink. Ze moeten niet denken dat je het erg vindt, want dan krijgen ze medelijden met je.'

Die avond gaat Elske vroeg naar bed. Vader heeft nog meer gepraat, allemaal opgewekte dingen, maar Elske kon niet blij worden. En als ze op bed ligt, komen er zomaar tranen. Ze wil geen moeder, ze wil geen zusje, ze wil niks! En opeens denkt ze: Opa en oma vonden het een wonder dat we hier waren. Daar had de Heere voor gezorgd. Zal de Heere nu ook gezorgd hebben dat papa weer een vrouw krijgt? Als dit zo is, dan kan ze er toch niet blij om zijn. Zullen opa en oma er blij mee zijn? Morgen zal ze erover praten. Vader heeft gezegd dat zij zich flink moet houden. Maar of dat zal lukken?

De andere morgen is Elske al heel vroeg wakker. Meteen weet ze weer: Er is iets. Wat er is, daar hoeft ze niet lang over na te denken. Alles van gisteravond komt weer in haar gedachten. Vader zei weleens: "Als er iets is en je een nacht hebt geslapen, lijkt het de andere dag soms al veel minder erg." Maar bij haar is dat niet zo. Ze zal weer een heel ander leven krijgen en dat wil ze niet.

Bonifatius

Op 31 oktober hebben we herdacht dat Maarten Luther de 95 stellingen sloeg aan de deur van de slotkapel van Wittenberg. Je kent vast het Lutherlied wel: 'Een vaste burcht is onze God', en 'Gods Woord houdt stand in eeuwigheid'.

Veel eerder, al vanaf het jaar 714, is Bonifatius in onze lage landen geweest. Vanuit Engeland kwam hij met helpers om hier het Evangelie te brengen. Hij heeft vooral in Friesland gepreekt. Maar hij deed meer, hij hakte ook een Donar-eik om. Zo konden de mensen zien dat Wodan en Donar geen goden zijn. Het zijn afgoden. In 754 is Bonifatius in Dokkum vermoord door de Friezen. In een park in Dokkum staat een standbeeld van hem.

Bonifatius en ook Willibrord hebben in onze heidense omgeving het Woord van God gebracht. Als dat niet was gebeurd, waren we misschien nog heidenen gebleven. Lange tijd hebben onze voorouders geloofd in de afgoden. Pas in de tijd van de Romeinen, en daarna in de tijd van Bonifatius, brak ook hier het licht van het Evangelie door.

Het is een wonder dat wij zolang daarna nog steeds het Woord van God mogen hebben! Elke dag hoor je het thuis en op school. Elke zondag gaat de Bijbel open in de kerk. 'Gods Woord houdt stand in eeuwigheid en zal geen duimbreed wijken'. Zul je eerbiedig met de Bijbel omgaan en bidden of de Heere in jouw hart Zijn Woord wil zegenen? Je hoort Zijn stem en Hij roept je nog toe: 'Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij je hart!'

Wil jij ook zo'n zendeling of evangelist als Bonifatius zijn? Als je jong bent, mag je al bidden of de Heere je in Zijn dienst wil gebruiken!

Standbeeld van Bonifatius in Dokkum.

Ds. Labee over:

Over wie zullen de gelovigen heersen?

Er zijn twee Bijbelgedeelten (2 Timótheüs 2:12a en Openbaring 20:6b) die spreken over het heersen met Christus. Mijn vraag is: over wie zullen de gelovigen heersen?

Koning

De vraagsteller wijst op twee teksten uit Gods heilig Woord. In 2 Timótheüs 2:12a lezen we: 'Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen'. Als de ware gelovigen allerlei verdrukkingen lijdzaam en standvastig in het geloof mogen doorstaan, zullen ze als koningen heersen of regeren. In Openbaring 20:6b staat: 'maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren'. Eerder schreven we uitvoerig over de uitleg van die duizend jaar. De kanttekening leert ons dat het hier gaat om de kinderen des Heeren die gedood zijn 'om de getuigenis van Christus, en die het beest niet hebben aanbeden; die na hun dood hier in tronen worden gezet en oordeel ontvangen, omdat zij met Christus in den hemel, naar hun zielen, hebben getriomfeerd; niettegenstaande de aardse mensen en aanbidders van het beest hen voor ketters en verdoemde mensen hadden veroordeeld' (kanttek. 11b). En bij die 'duizend' jaar schrijven ze: 'Namelijk en altijd daarna. Want die in den hemel met Christus regeert, wordt nimmermeer uitgeworpen'. Eenvoudig gezegd: als een gelovige sterft, is hij of zij voor eeuwig bij de Heere. Zoals onze Heidelbergse (antw. 57) zegt: naar de ziel 'van stonde aan tot Christus, haar hoofd' opgenomen. Op de morgen van de opstanding zal deze gezaligde ziel weer samenkomen met het

lichaam. Het zal klinken: 'Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld' (Matth. 25:34b).

Gevallen mensen, die het drievoudige ambt van profeet, priester en koning kwijtraakten in de val met ons verbondshoofd Adam, krijgen naar ziel en lichaam ingang in het hemels Koninkrijk. Op aarde zijn ze koning af geraakt door het werk van Gods levendmakende Geest in de ziel. Ze moesten van de troon, opdat er plaats kwam voor Koning Jezus. En in het leven der heiligmaking kwam die lelijke natuur zo vaak weer boven om te heersen. Maar straks worden ze na wettige strijd gekroond en mogen ze als koningen heersen met Christus. Lezer(es), zult u daarin delen?

Koninklijk

Maar nu vraagt een lezer zich af over 'wie' we dan zullen heersen. Allereerst moeten we belijden dat we hiervan maar weinig kennis hebben naar het getuigenis van de Heilige Schrift: 'Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft dien die Hem liefhebben' (1 Kor. 2:9b).

Maar vervolgens sluiten we ons opnieuw graag aan bij Boston (1676-1732) die in 'De viervoudige staat' naar die koninklijke macht en heerschappij tast: '...Zij zullen volstrekt heersen over de zonde die vroeger heerschappij over hén had. Zij zullen volmaakt heersen over hun eigen geest. Zij zullen hun genegenheden en lusten, die hun nu zoveel last bezorgen, volkomen beheersen (...). Zij zullen macht hebben over de heidenen, de goddelozen van alle volkeren, en zij zullen hen hoeden met een ijzeren staf. De hele wereld van de goddelozen zal voor hen verbroken worden. De satan zal onder hun voeten verpletterd worden (...). Zij zullen 'heersen' over hun drijvers'.

Is het geen heerlijk vooruitzicht voor een wettige strijder? O, het zal duidelijk zijn dat we maar kunnen stamelen van die dag, waarop de gelovigen met de tekenen van de koninklijke waardigheid zichtbaar zullen worden. Met de onverwelkelijke kroon getooid, gekleed in witte klederen en met de palmtak in hun handen, zullen ze heersen met Christus.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

